

PALMIPUUDEPÜHA

(Protsessioonievangeelium C aastal Lk19 ,28-40)
Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal tuli Jeesus Jeruusalemma poole, ja sündis, et kui ta jõudis Betfage ja Betaania lähedal asuva mäe juurde, mida kutsuti Õlimäeks, saatis ta kaks oma jüngrit teele ja ütles neile: "Minge külasse, mis asub meie vastas, ja kui te sinna jõuate, siis te leiате kinniseotud emaesli, kelle seljas pole kunagi keegi istunud. Päästke ta valla ja tooge siia. Aga kui keegi peaks teie käest küsima, miks te ta lahti päästate, siis ütelge: "Teda on Issandale tarvis". Ja saadetud läksid ja leidsid kõik nõnda olevat, nagu Jeesus oli neile öelnud. Aga kui nad eesli lahti päästsid, küsisid need, kellele ta kuulus: "Miks te eesli lahti päästate?" Ja nemad vastasid: "Teda on Issandale tarvis". Ja nad tõid emaesli Jeesus juurde, heitsid oma rõivad looma selga ja aitasid Jeesusel talle selga istuda. Aga kui Jeesus sõitis, laotasid inimesed oma rõivad tema tee peale. Ja kui Jeesus Õlimäe jalamile jõudis, hakkas suur jüngrite hulk rõõmsalt Jumalat kiitma kõigi imede pärast, mida nad olid näinud. Nad hüüdsid valjusti: "Kiidetud olgu Kuningas, kes tuleb Issanda nimel. Rahu olgu taevas ja kirkus kõrges". Kuid mõned variserid rahva hulgast ütlesid Jeesusle: "Õpetaja, keela oma jüngreid!" Aga tema vastas: "Ma ütlen teile: kui nemad vaikiksid, hakkaksid kivid karjuma".
See on Issanda Sõna.

(Esimene lugemine Js50 ,4-7)
Lugemine prohvet Jesaja raamatust:

Nii ütleb Jumala sulane: Issand andis mulle kõneka keele, et ma kinnitaksin väsinut maheda sõnaga. Tema äratas igal hommikul mu kõrva, et ma kuulaksin õpilase kombel. Issand avas minu kõrva ja ma ei ole pannud vastu ega taganenud. Ma andsin oma selja peksjaile ja oma põsed neile, kes katkusid mu habet. Ma ei peitnud oma palet teotuste ja sülje eest. Sest Issand, mu Jumal, aitab mind ega jäta mind häbisse. Seepärast teen ma oma näo tardunuks kui ränikivi, sest ma tean - ma ei jää häbisse.
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps22 ,8-9. 17-18a. 19-20. 23-24 R:2a)
R: Mu Jumal, mu Jumal, miks Sa oled mind maha jätnud?

Kõik, kes mind näevad, naeravad mu üle,
köverdavad huuli ja raputavad pead:
"Ta lootis Issanda peale,
las nüüd Issand aitab ta välja, kui ta teda armastab!"
R:

Koerakari ümbritseb mind,
ülekohtutegijate jõuk piirab mind.
Nad puurivad läbi mu käed ja jalad,
Valust võin üle lugeda kõik oma luud-kondid.
R:

Nad jagavad omavahel ära minu rüü,
heidavad liisku mu särgi üle.
Aga sina, Issand, ära jää minust kaugele,
mu tugevus, tule mulle appi!
R:

Ma tahan teatavaks teha oma vendadele Sinu nime,
ja kiita sind ustavate koguduses.
Teie, kes te kardate Issandat, kiitke teda,
ülitage teda, kõik Jaakobi sugu.

R:

(Teine lugemine Fi2 ,6-11)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast filiplastele:

Jeesus Kristus oli oma olemuselt Jumal, kuid ei hoidnud sellest kinni, et Jumalaga võrdne olla, vaid loobus sellest ja võttis sulase näo ning sai inimese sarnaseks. Ta nägi välja nagu inimene ja alandas iseennast, sai kuulekaks kuni surmani, pealegi ristisurmani. Sellepärast on Jumal tõstnud ta kõrgeks üle kõige ja andnud talle nime üle kõikide nimede, et Jeesuse nime ees painduksid kõik põlved - nii taevaste, maapealsete kui allilmsete omad, ja iga keel tunnistaks Jumala Isa auks, et Jeesus Kristus on Issand. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Fi 2,8-9)

Meie pärast alandas Kristus iseennast ja sai kuulekaks kuni surmani, pealegi ristisurmani. Sellepärast on Jumal tõstnud ta kõrgeks üle kõige ja andnud talle nime üle kõikide nimede.

(Evangeelium Lk23 ,1-49 s.o. lühendatud variant)

Meie Issanda Jeesuse Kristuse kannatuse lugu püha Luuka järgi:

Sel ajal viisid rahvavanemad, ülempreestrid ja kirjatundjad Jeesuse Pilaatuse ette. Seal hakkasid nad tema peale kaebama: "Me oleme kindlaks teinud, et see mees eksitab meie rahvast. Ta keelab maksta keisrile maksu ja ütleb enese olevat Kuninga ja Messia". Pilaatus küsis Jeesuselt: "Kas sina oled juutide kuningas?" Jeesus vastas talle ja ütles: "Jah, olen küll". Siis ütles Pilaatus ülempreestritele ja rahvale: "Ma ei leia sellel inimesel olevat ühtki süüd!" Aga nemad ajasid peale: "Ta ässitab rahvast ja levitab oma õpetust kogu Juudamaal alates Galileast kuni siiamaani välja."

Kui Pilaatus seda kuulis, siis ta küsis, kas see mees pole mitte galilealane? Ja kui ta teada sai, et Jeesus on Heroodese võimupiiridest, saatis ta Jeesuse Heroodese juurde, kes oli ka neil päevil Jeruusalemmas. Aga Heroodes sai Jeesust nähes väga rõõmsaks, sest ta oli juba ammusest ajast tahtnud teda näha. Ta oli Jeesusest kuulnud ja lootis temalt mõnd imet näha saada. Ja Heroodes küsis Jeesuselt paljude asjade kohta, kuid Jeesus ei vastanud talle sõnagi. Samal ajal seisid ülempreestrid ja kirjatundjad seal juures ja süüdistasid Jeesust ränkades asjades. Kui siis Heroodes ja tema sõjasulased olid Jeesuse vastu oma põlastust üles näidanud, heitis Heroodes pilgates talle särava rõiva ülle ja saatis ta tagasi Pilaatuse juurde. Ning selsamal päeval said Pilaatus ja Heroodes sõpradeks, sest enne seda olid nad olnud teineteisega vaenujalal.

Pilaatus aga kutsus kokku ülempreestrid, vanematenõukogu liikmed ja rahva ning ütles neile: "Te olete selle inimese minu ette toonud ja tema peale kaevanud, et ta eksitab rahvast. Aga vaata, mina olen ta teie ees üle kuulnud ega ole temal leidnud olevat mingit süüd kõiges selles, milles teie tema peale kaebate. Samuti ka Heroodes, kes on saatnud ta meie juurde tagasi. Vaata, ta pole teinud midagi, mis oleks surma väärt. Sellepärast ma käsen teda piitsutada ja lasen ta siis vabaks". Pühadeks oli tal kombeks neile üks vang vabaks lasta. Aga rahvahulk karjus üheskoos: "Hukka ta ära; lase meile Barabas vabaks!" Aga Barabas oli vangi heidetud mingi linnas sündinud mässu ja tapmise pärast. Pilaatus püüdis neile veel midagi öelda, sest ta tahtis Jeesuse vabaks lasta, kuid nemad hüüdsid: "Löö risti, löö ta risti!" Siis küsis Pilaatus kolmandat korda: "Mis kurja on ta teinud? Mina ei leidnud temas mingit surmasüüd. Ma käsen teda piitsutada ja lasen ta vabaks". Aga nemad karjusid ja nõudsid, ajasid peale, et Jeesus risti löödaks ja nende kisa võttis võimust. Pilaatus jäi nõusse, et nende nõudmine täidetaks. Ta laskis vabaks selle, kes oli tapmise pärast vangi heidetud, aga Jeesuse andis ta nende meelevalda.

Ja kui nad Jeesuse ära viisid, pidasid nad kinni kellegi Siimoni Küreenest, kes oli maalt linna tulemas, ja panid risti tema selga, et ta kannaks seda Jeesuse järel. Aga Jeesusega käis kaasas suur rahvahulk, samuti naised, kes halasid ja nutsid tema pärast. Kuid Jeesus pöördus nende poole ning ütles: "Jeruusalemma tütre, ärge nutke minu pärast, vaid pigemini iseenda ja oma laste pärast. Sest vaata, päevad tulevad, mil öeldakse: õndsad on viljatud ihud, mis ei ole ilmale kandnud, ja rinnad, mis ei ole imetanud. Siis hakatakse ütleva mägedele: Langege meie peale! Ja küngastele: katke meid! Sest kui nii tehakse toorele puule, mis sünnib siis kuivanuga."

Aga ühes temaga viidi hukkamisele veel teist kaht kurjategijat. Ja kui nad jõudsid paika, mida kutsutakse pealuukünkaks, löid nad seal Jeesuse risti ja samuti kurjategijad, ühe temast paremale, teise vasemale poole. Siis Jeesus ütles: "Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea mida nad teevad." Ja nad heitsid liisku tema rõivaste pärast ning jagasid need omavahel. Rahvas aga seisis ja vaatas, kuid vanemate nõukogu liikmed pilkasid: "Teisi on ta päästnud, las päästab nüüd iseennast, kui ta on kord juba Messias ja Jumala äravalitu". Ka sõdurid mõnitasid teda, astusid tema juurde, andsid talle äädikat ja ütlesid: "Kui sa oled juutide kuningas, päästa nüüd ennast ise!" Aga tema peakohal oli tahvel, millele oli kirjutatud: "See on Juutide kuningas".

Üks kurjategijatest, kes oli ühes temaga risti löödud teotas teda: "Kas sa ei ole siis Messias? Päästa ennast ja meid ka!" Aga teine sõitles teda ning ütles: "Karda ometi Jumalat, sina kannad ju sama karistust! Ometi kanname meie seda kui teenitud karistust, meie kurjade tegude pärast, kuid tema pole midagi halba teinud." Ja ta sõnas: "Jeesus, pea mind meeles, kui sa jõuad oma kuningriiki". Jeesus vastas talle ning ütles: "Tõesti ma ütlen sulle, veel täna oled sa ühes minuga paradiisis". Aga keskpäeva paiku laskus pimedus üle maa, kuni kella kolmeni pärast lõunat. Päike läks pimedaks ja templi eesriie kärises keskelt lõhki. Ja Jeesus hüüdis valju häälega: "Isa, sinu kätte ma annan oma vaimu." Nõnda öelnud, ta heitis hinge.

Jutlus

Armsad õed ja vennad, ma palun et teeksite minuga kaasa väikese mõttemängu. Kujutlege, et te olete soovinud mõnda asutusse või majja siseneda, kuid ootamatult seisate lukustatud ukse ees. Kas selline olukord paneb teid otsekohe järgi mõtlema, missuguse ehitusega on selle ukse lukk, ja kuidas seda tüüpi lukku lahti muukida ja saab? See tähendab, kas teie mõte liigub selles suunas, kuhu tuleb auk puurida ja milliseid tööriistu te vajate, et saaks lukukeele vabastada ja tagasi tõmmata? Või siis teist tüüpi olukord: te kohtute mõne poliitiku, kohtuniku, õpetaja või vaimulikuga. Kas te eeldate iseenesestmõistetavalt, et tegemist on kompetentse ja vooresliku inimesega, või mõtlete kohe nende võimalike salapattude peale?

Jah, armsad õed ja vennad, süütu meel, mis ei mõtle kuritegevusest ega oota teistelt inimestelt halba, peaks tegelikult olema üks inimese põhivoorustest. Süütus on normaalse arengu eeldus, ja seda eriti noores eas - sest ükski laps, kes oma elu päästmiseks end langevate pommide eest maantekraavi heitma peab, või kes on langenud ahistaja kätte, ei jää vaimselt päris terveks. Süütu meel peaks olema voores, inimõigus ja privileeg - kuid kahjuks on täiskasvanud inimeste jaoks sellel piirid, sest me elame ebatäiuslikus maailmas.

Kuidas võis juhtuda, et neesamad inimesed, kes võtsid Jeesust vastu kui Messiat, laotasid oma riided tema tee... vaid paar päeva selle järel hüüdsid üksmeelselt: löö ta risti! Nad polnud ju mingid kurjategijad, vaid tavalised inimesed, peamiselt talupojad ja käsitöölised, keda oli rahva seas tollal kõige arvukamalt... Sündmus, mida me täna liturgiliselt tähistame - Jeesuse pidulik tulek Jeruusalemma - on heaks näiteks, mis juhtub siis, kui me ei tunne huvi nende inimeste motiivide vastu, kes meid õpetama tulevad, olgu nendeks antud juhul siis variserid või ka Jeesus ise.

Põhjust, miks rahvahulk nii kiiresti oma meelt muutis, on tegelikult üsna kerge mõista. Lihtsate inimeste tähelepanu oli killustatud. Kõik juudid ootasid Rooma okupatsiooni ajal erilise igatsusega Messiat, kes tuleks ja muudaks kõik, kui igapäevaselt järgisid nad variseride ja saduseride õpetusi. Kuid kellelegi polnud saladuseks, et Jumala saadetud prohvetid manitsesid rahvast, kutsusid meelesparandusele ennekõike just kuningaid, rahvajuhte ja vaimulikke. Lõpuks kuulas rahvas ikka, nii nagu varasemategi prohvetite tapmise juures, inimesi rohkem kui Jumalat...

Tagantjärele mõeldes võib tolle esimese Palmipuudepäeva sündmustest palju õppida. Seesama rahvas oleks iga juhul pidanud olema vaoshoitud ja järelemõtlikum mõlemal hetkel - nii Jeest Messiana tervitades ja austades, kui pärast tema hukkamõistmisel osaledes.

Armsad õed ja vennad, mida paremini me tunneme kurjategijate mõtteviisi, seda paremini oskame end ähvardavate ohtude eest kaitsta. Absoluutset garantiid muidugi ei ole, kuid tõenäosus kuriteo ohvriks või ka pahaaaimamatuks kaasosaliseks sattuda väheneb tunduvalt, kui me hoiame end ühiskonnas toimuvaga kursis. Samas aga tähendab kurjategijate, manipulaatorite või lihtsalt egotsentrikute mõttemaailma tundmaõppimine kahjuks ka seda, et meie endi meel kaotab osa oma süütusest, sest me saame teadlikuks selle maailma kurjusest ja rikutusest. Paljudele õrna hingega inimestele on selline üleminek väga valus, ning neil on raske vältida kibestumist. Siinkohal saab ainult veelkord kahetsusega tõdeda, et me elame ebatäiuslikus maailmas, ja peame õppima sellega hakkama saama, ilma et me ise oma hinge ja meelt korrumpeeruda laseks.

Süütu meel ei ole siiski päris seesama mis naiivsus. Rumaluseni ulatuv naiivsus ei ole voores ega kaunistada kedagi, vaid toob probleeme nii inimesele endale kui tema lähedastele. Kuid täpselt sama probleemne on ka vastupidine käitumine - liigne kahtlustamine võib muutuda jälitusmaaniaks, ning põhjendamatu usaldamatus teiste inimeste vastu võib tugevalt kahjustada nii meie endi kui ka ühiskonna elukvaliteeti, isegi mõjuda halvasti meie endi usaldusväärsele.

Sellepärast peaksime olema mõistlikud, et me ühest küljest kunagi ei usaldaks kedagi kergemeelselt, ega teisest küljest - kahtlustaks päris ilma põhjusega. Sest kergeusklikkus on inimkonnale liiga sageli kalliks maksma läinud - kuni sinnani välja, et inimesed saatsid surma omaenda Jumala Poja. Aamen.